

Sk 4,32-5,42

32 A všetci, čo uverili, boli jedno srdce a duša, a bolo ich mnoho. A nikto nepokladal za svoje nič z toho, čo mu patrilo, ale všetko mali spoločné. 33 Apoštoli s veľkou mocou vydávali svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na všetkých spočívala veľká milosť. 34 Nikto totiž medzi nimi nebol núdzny, pretože všetci, čo mali polia a domy, ich predávali a čo za ne utržili, prinášali 35 a kládli k nohám apoštolov a každému pridelili toľko, koľko potreboval. 36 Aj Jozef, ktorému apoštoli dali prímene Barnabáš, čo v preklade znamená Syn útechy, levita, pôvodom Cyperčan, 37 mal pole, predal ho, priniesol peniaze a položil ich k nohám apoštolov.

5 ¹ Istý muž menom Ananiáš, spolu s manželkou Zafirou, predal majetok. ² S manželkiným vedomím si časť peňazí odložil a zvyšok priniesol a položil apoštolom k nohám. ³ No Peter mu povedal: „Ananiáš! Prečo ti satan naplnil srdce, aby si klamal Duchu Svätému a odložil si si z peňazí za predané pole? ⁴ Nebolo vari tvoje, kým si ho mal? A keď si ho už predal, nemohol si s peniazmi zaň voľne nakladať? Ako si sa mohol rozhodnúť pre takúto vec? Neklamal si ľudom, ale Bohu.“ ⁵ Keď Ananiáš počul tieto slová, padol a naposledy vydýchol. A všetkých, čo to počuli, sa zmocnil veľký strach. ⁶ Nato mladší z nich vstali, zavinuli ho, vyniesli a pochovali. ⁷ Asi o tri hodiny neskôr prišla aj jeho žena, nevediac, čo sa stalo. ⁸ Peter sa aj jej spýtal: „Povedz mi, predali ste pole len za toľko?“ A ona odpovedala: „Áno, len za toľko.“ ⁹ Tu jej Peter povedal: „Prečo ste sa dohodli pokúšať Pánovho Ducha? Počuj, nohy tých, čo pochovali tvojho muža, sú práve pred dvermi, a vynesú i teba.“ ¹⁰ V tej chvíli padla k jeho nohám a vydýchla. Keď mládenci vošli dnu, našli ju mŕtvu, vyniesli ju a pochovali k jej mužovi. ¹¹ Celej cirkvi a všetkých, čo o tom počuli, zmocnil sa veľký strach.

¹² Medzi ľudom sa rukami apoštolov dialo veľa znamení a zázrakov. Všetci sa svorne zdržiavali v Šalamúnovom stĺporadí. ¹³ Nikto iný sa neodvažoval k nim pripojiť, ale ľud ich chválil ¹⁴ a ustavične pribúdalo tých, čo uverili v Pána — množstvo mužov i žien. ¹⁵ Ešte aj chorých vynášali na ulice a kládli ich na lôžka a nosidlá, aby aspoň Petrov tieň padol na niektorého z nich, keď tadiaľ pôjde. ¹⁶ Aj z miest okolo Jeruzalema sa schádzalo množstvo ľudí, ktorí prinášali chorých a trápených nečistými duchmi, a všetci boli uzdravení.

¹⁷ Vtedy vystúpil veľkňaz a všetci, čo boli s ním, totiž strana saducejov, plní žiarlivosti ¹⁸ položili ruky na apoštolov a uvrhli ich do verejného väzenia. ¹⁹ Pánov anjel však otvoril v noci dvere väzenia, vyviedol ich von a povedal: ²⁰ „Choďte, postavte sa a hovorte v chráme ľudu všetky slová o tomto živote.“ ²¹ Oni ho počúvli, vošli včasráno do chrámu a učili. Keď prišiel veľkňaz a tí, čo boli s ním, zvolali veľradu i všetkých starších spomedzi synov Izraela a poslali do väzenia sluhov, aby priviedli apoštolov. ²² No vo väzení ich nenašli. Vrátili sa teda a oznámili: ²³ „Väzenie sme našli celkom bezpečne uzamknuté, strážnici stáli pri dverách, ale keď sme otvorili, vnútri sme nikoho nenašli.“ ²⁴ Keď veliteľ chrámovej stráže a veľkňazi počuli tieto slová, boli v rozpakoch, čo sa vlastne stalo. ²⁵ Tu ktosi prišiel a oznámil im: „Muži, ktorých ste uväznili, stoja v chráme a učia ľud.“ ²⁶ Veliteľ stráže so sluhami hneď odišiel a priviedol ich; nie však násilím, lebo sa báli ľudu, aby ich neukameňoval. ²⁷ Priviedli teda apoštolov a postavili ich pred veľradu. Veľkňaz im povedal: ²⁸ „Dôrazne sme vám zakázali učiť v tomto mene. A hľa, vy ste naplnili Jeruzalem svojím učením a na nás chcete uvaliť krv toho človeka!“ ²⁹ Peter a apoštoli odpovedali: „Boha treba poslúchať viac ako ľudí. ³⁰ Boh našich otcov vzkriesil Ježiša, ktorého ste vy zavesili na drevo a zabili. ³¹ Boh ho však svojou pravicom povýšil za Vodcu a Spasiteľa, aby daroval Izraelu

pokánie a odpustenie hriechov. ³² A my sme svedkami týchto udalostí aj Duch Svätý, ktorého dal Boh tým, čo ho poslúchajú.“³³ **Keď to počuli, zúrili a chceli ich zahubiť.** ³⁴ Vtedy vo veľrade vstal **istý farizej menom Gamaliel**, učiteľ Zákona, ktorého si vážil celý národ, a rozkázal vyviesť tých ľudí na chvíľu von. ³⁵ Potom im povedal: „Muži Izraela! Dobré si rozmyslite, čo chcete urobiť s týmito ľuďmi. ³⁶ Veď prednedávnom povstal Teudas a hovoril o sebe, že je niekým výnimočným. Pridalo sa k nemu asi štyristo ľudí, no keď ho zabili, všetci jeho prívrženci sa rozprchli a nikto z nich neostal. ³⁷ Po ňom, v dňoch súpisu, povstal Júda Galilejský a strhol so sebou ľud. Aj on zahynul a rozprchli sa všetci, čo šli za ním. ³⁸ Preto vám teraz hovorím: Nechajte týchto ľudí a prepustite ich, lebo ak tento zámer a toto dielo pochádza od ľudí, rozpadne sa, ³⁹ no ak je od Boha, nebudete ich môcť zničiť; aby sa neukázalo, že bojujete aj proti Bohu.“ Tak sa ním dali presvedčiť. ⁴⁰ Zavolali si apoštolov, **dali ich potrestať**, zakázali im hovoriť v Ježišovom mene a prepustili ich. ⁴¹ Oni **odišli spred veľrady natešení, že boli uznaní za hodných znášať potupu pre toto meno.** ⁴² Každý deň neprestajne **učili v chráme i po domoch a zvestovali evanjelium, že Ježiš je Mesiáš.**

Rytmus života prvej Cirkvi podľa Lukáša Sk 3-5

3,1-26	Uzdravenie chromého a kázanie
4,1-22	Zatknutie pre náuku o zmŕtvychvstaní. NAPOMENUTIE
4,23-31	Modlitba Cirkvi a nový príchod Ducha Svätého
4,32-37	Veľký rast kvality veriacich
5,1-11	Prvý hriech v Cirkvi
5,12-16	Veľký rast znamení medzi ľuďmi – obľuba u ľudí
5,17-42	Zatknutie zo žiarlivosti. Zázračné vyslobodenie. TREST
5,34-39	Gamaliel – nečakaný zástanca
5,41-42	Cirkev prežívajúca radosť z utrpenia pre Ježiša ohlasuje evanjelium

Kapitoly 3-5 môžeme vidieť ako jeden celok. Vidíme tu dva zázraky: jeden na podporu kázania, druhý na umožnenie kázania. Prvé zatknutie má charakter kritiky obsahu kázania, druhé je založené na žiarlivosti na to, ako sa počet veriacich zvyšuje. Do života Cirkvi patrí ustavičné vyzývanie Ducha Svätého, ktorý spôsobuje odvahu v kázaní, ale aj rast kvality spoločenstva. Lukáš nám komunikuje, že Cirkev nie je imúnna voči hriechu, ale tento hriech, nemôže zastaviť činnosť a plodnosť Cirkvi, najmä preto, že ostatní veriaci nadobúdajú bázeň pred hriechom, lebo vedia, že vedie k smrti. Boh ochraňuje život ohlasovateľov aj nečakaným spôsobom (Gamaliel) a oni sa stávajú radostnými svedkami Ježišovho blahoslavenstva (tešia sa, že mohli trpieť pre jeho meno) a stále ohlasujú radostnú zvesť.

Toto je (ideálna) syntéza – projekt života Cirkvi pre všetky časy.

Nikdy nestrácame nádej pokračujeme v poslaní a v budovaní spoločenstva

1. Aby sme porozumeli rozpravu o tragickom osude Ananiáša a Zafiry potrebujeme sa pozrieť na posledné verše 4. kapitoly, ktoré sme už spomínali v inom kontexte. Lukáš v nich opisuje úžasný vnútorný rast spoločenstva veriacich. Boli *jedno srdce a jedna duša*. Táto jednota srdca a viery prerástla aj do materiálnej oblasti. Takýto presah duchovného života do materiálnej sféry je sv. Lukášovi, autori Evanjelia a Skutkov osobitne drahý: spasiteľa nachádzajú chudobní pastieri (nie bohatí mudrci s darmi), blahoslavenstvá nič nespirtualizujú (napr. chudobní – nie chudobní v duchu; hladní – nie hladní a smädní po spravodlivosti; a k tomu *beda* bohatým a nasýteným). V evanjeliu nachádzame aj originálne podobenstvo namierené proti bohatému lakomcovi (o boháčovi a Lazárovi). Niet teda divu, že aj v Skutkoch apoštolov nachádzame silné prepojenie viery s materiálnym životom. To Lukášovo *všetci* vyznieva veľmi radikálne, ale v súde nad Ananiášom sa dozvedáme, že nešlo o niečo povinné alebo predpísané, ale niečo spontánne a zrelé¹.

2. Ananiáš a Zafira nechceli vyzeráť horší ako ostatní, ale pri tom sa dopustili klamstva voči spoločenstvu a zároveň voči Bohu. Komentátori tejto state hovoria, že tu sv. Lukáš opisuje prvý hriech v Cirkvi. Do krásnej, takmer rajskej atmosféry úprimnosti a dávania sa (Barnabáš a mnohí iní) sa vkradlo klamstvo. Ananiáš a Zafira tak reprezentujú Adama a Evu v Cirkvi.

2.1. Lukáš nám teda komunikuje, že pokrstení veriaci nie sú imúnni voči hriechu. Hriech sa môže vkradnúť do života veriacich nielen porušením prikázaní, ale aj pri konaní tých najväčšodúšnejších skutkov. Kresťan teda nemá automaticky istotu spásy – to je hlavné posolstvo tejto príhody v prvej Cirkvi.

2.2. Táto stať komentuje Ježišovu náuku *o hriechu proti Duchu Svätému* (Mt12,32; Mk3,29; Lk 12,39). Tento hriech sa však neviaže alebo neidentifikuje na túto konkrétnu skutočnosť, ale na radikálne odmietnutie Božej milosti a zotrvanie v hriechu. Človek je schopný pokúsiť sa oklamať Boha – a tiež, oklamať Boha možno aj vo veciach cirkevného spoločenstva. Cirkevné spoločenstvo žije na základe Ducha Svätého, previniť sa voči nemu môže byť hriechom proti Duchu Svätému.

2.3. Niekomu by sa mohlo zdať, že tá neúprimnosť Ananiáša a Zafiry bola príliš prísne potrestaná. Stretávame sa tu s klasickou námietkou ako pri Adamovi a Eve: Nebol ten trest príliš veľký za to jedno jablko, čo zjedli? Podobne ako v knihe Genezis, tak aj v tejto udalosti sa snažme pochopiť, že hoci hriech sa viaže na materiálne skutočnosti, ale jeho závažnosť je v úmysloch a v srdci.

3. Cirkev teda prežíva **veľký strach** (v. 5,11), ale zároveň aj **veľkú istotu a radosť**, lebo *rukami apoštolov sa dialo veľa znamení a zázrakov* (v. 5,12) Sv. Lukáš nám prináša znovu verše (5,13-16) opisujúce ideálny život komunity. Tak ideálny, že pripomína čas Kristovej prítomnosti.

Sk 5,15-16	Mk 6,55-56:
¹⁵ Ešte aj chorých vynášali na ulice a kladli ich na lôžka a nosidlá, aby aspoň Petrov tieň padol na niektorého z nich , keď tadiaľ pôjde. ¹⁶ Aj z miest okolo Jeruzalema sa schádzalo množstvo ľudí, ktorí prinášali chorých a trápených nečistými duchmi, a všetci boli uzdravení.	Rozbehli sa teda po celom okolí a na miesta, o ktorých počuli, že práve tam je, začali prinášať chorých na nosidlách. ⁵⁶ A kamkoľvek vchádzal – do dedín, miest alebo osád – ľudia kladli chorých na námestia. Prosili ho, aby sa smeli dotknúť aspoň obruby jeho rúcha . Všetci, čo sa ho dotkli, boli uzdravení.

¹ *Nebolo vari tvoje /to pole/, kým si ho mal? A keď si ho už predal, nemohol si s peniazmi zaň voľne nakladať* (Sk 5,4)

4. Táto ideálna atmosféra je opäť narušená židovskými autoritami. Sv. Lukáš vo svojom rozprávaní podčiarkuje, že nevraživý postoj voči apoštolom sa zo strany židovských predstaviteľov, najmä saducejov, stupňuje. Sú plní žiarlivosti (Sk 5,17) a tiež viac nahnevaní, lebo ide o opakované porušenie ich príkazu. Plní zúrivosti už nemienia dávať nejaké *napomenutie* ako pri prvom uväznení (Sk 4,21), ale *usilujú sa apoštolov zabiť* (Sk 5,33). Pre isté okolnosti, ako sa dozvedáme z textu, sa tento ich zámer pretavil len do fyzického trestu, najpravdepodobnejšie to bolo bičovanie (Sk 4,40)

4.1. Zázrak, ktorý sprevádza toto zajatie apoštolov je pre veľradu adresnejší než ten, ktorý sprevádzal prvé zajatie. Tajomné vyslobodenie apoštolov veľmi jasne naznačovalo, že kázanie apoštolov je nezastaviteľné.

4.2. Treba si tiež všimnúť, že apoštoli, zázračne vyslobodení z väzenia, neutekajú do iného mesta, ba čo viac, učia v chráme, tam, kde vždy. Oslobodenie nebrali ako osobnú záchranu, ale verne pokračujú tam, kde to Ježiš určil: *budete mi svedkami v Jeruzaleme ...* (Sk 1, 8). Zdá sa, že apoštoli boli poslaní v Jeruzaleme dlho verní.²

4.3. Opäť a znovu je tu výčitka, že apoštoli *učia v Ježišovom mene*. Apoštoli zas nemajú inej odpovede, ako tú, ktorú dali aj prvý krát: *Boha treba poslúchať viac ako ľudí* (Sk 5,29 por. Sk 4,19) V apoštolskej reči nachádzame stručný, ale významný posun: Okrem jadra posolstva (smrť a zmŕtvychvstanie Ježišovo) Peter ohlasuje, že *Izrael sa má dať na pokánie* a že je tu výzva byť *poslušnými voči Duchu Svätému*. (Sk 5,31-32) Zmienka o Duchu Svätom nám opäť ilustruje hriech proti Duchu Svätému, tentokrát sú jeho protagonistami členovia veľrady. No nie všetci, ako nám to ukazuje prípad Gamaliela. 4.4. Sv. Pavol dobre poznal tohto muža, *vzdelával sa pri Gamalielových nohách*. (Sk 22,3). Gamaliel predstavuje ľudí, ktorí síce nepokľaknú a nevyznajú vieru v Ježiša, ale majú vo svojom srdci miesto pre spravodlivosť a uvažovanie nad svedectvom apoštolov. Ako kresťania sme povolaní uvedomiť si, že vo svete sa nachádzajú ľudia, ktorí budú hľadiť na vieru múdro a zastanú sa nás. Ubezpečuje nás to, že môžeme mať nečakaných zástancov aj tam, kde by sme to vôbec nečakali. Preto nikdy nezatracujeme neveriacich ako celok.

5. Apoštoli sú svedkami evanjelia, svojou radosťou naplňajú Ježišove slová: *Radujte sa a vesel'te sa, keď vás budú pre mňa prenasledovať ... lebo v nebi máte veľkú odmenu* (Mt 5,11; Lk 6,23) Táto téma je vzácna aj u apoštolov: *Radujte sa z toho, aj keď azda teraz máte ešte nakrátko prejsť zármutkom rozličných skúšok* (1Pt 1,6); *Radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa radovali a plesali aj vtedy, keď sa zjaví jeho sláva* (1Pt 4,13); *A vy ste napodobňovali nás i Pána, keď ste vo veľkom súžení s radosťou Ducha Svätého prijímali slovo* (1Sol 1,6) A mnohé iné miesta či už konštatujú alebo povzbudzujú k tejto skúsenosti.

Táto nadprirodzená radosť je dar Ducha Svätého. Nie sme povolaní k tomu, aby sme si spôsobovali utrpenie a tešili sa z toho. Sme povolaní hľadať radosť z utrpenia, ktoré na nás prichádza pre Krista, pre vyznávanie jeho mena, pre kráčanie jeho cestou. Aby sme radostne prijímali aj ťažkosti a námahy nášho apoštolského a bratského života.

1. Viem sa radostne podeliť a myslieť na dobro druhých? Aj materiálne?
2. Sme jedno srdce a jedna duša? Vládné v našom spoločenstve pravdivosť a úprimnosť? Mám snahu o pravdivosť a úprimnosť? Neznechucujem sa, ak to tak nie je?
3. Nakoľko sa teším z toho, čo krásne a pekné sa deje v Cirkvi a v spoločenstve? Koľko zázrakov a pekných vecí prehliadam? A hovorím o nich?
4. Som verný poslaníu aj napriek rastúcim ťažkostiam? Usilujem sa prijímať ťažkosti a protivenstvá a nestrácam radosť a optimizmus?

² Aj pri prenasledovaní po smrti sv. Štefana nám Lukáš poznamenáva: V ten deň sa začalo veľké prenasledovanie cirkvi v Jeruzaleme a **všetci okrem apoštolov** sa rozprchlí po krajoch Judska a Samárie. (Sk 8,1)